

SRDIT

Slovensko rudarsko društvo inženirjev in tehnikov

13. srečanje stanovskih kolegov ob sv. Barbari, 5.12.2008

HRIBAR Jože: Slovenske rudarske nesreče

V časopisu Dnevnik je pod naslovom Rudniški reševalci so dobro pripravljeni bil članek Rudarske nesreče v zadnjih letih. Na koncu citira: Za največjo slovensko nesrečo velja nesreča v Rudniku Zagorje, ki je marca 1961 zaradi eksplozije metana terjala življenje trinajstih rudarjev.

Za zabukoviški premogovnik pa razpolagamo z naslednjimi podatki

Zabukoviškega premoga so v nekaj več kot 150 letih nakopali okrog 4,5 milijonov ton. Bil je kakovosten, toda pridobivanje je bilo zaradi zapletene geološke zgradbe težko in drago. V jami je bilo tudi veliko plina metana, ki je večkrat povzročil nesreče. Med rudarji so bile tri žrtve leta 1879, leta 1889 pa sta bila v požaru poškodovana dva kopača. Nesreča, ki se je zgodila marca 1943, je zahtevala 3 smrtne žrtve. Tudi 8. 12. 1945 je eksplozija zahtevala 2 smrtne žrtvi. To nesrečo je preživel Karel Zelič. 12. in 13. 8. 1946 je eksplozija zahtevala kar 17 življenj.

Spomenik žrtvam eksplozije

Rudniški reševalci so dobro pripravljeni

Zasavski rudnik se sicer počasi zapira, a nesreče, tudi z najhujšimi posledicami, so še vedno zelo mogoče

Jure Nagode

Hrastnik – V Rudniku Trbovlje-Hrastnik je včeraj potekala skupna vaja ekip Rudarskih reševalnih služb Republike Slovenije z namenom, da preizkusijo usklajeno delovanje različnih služb, ki so v primeru resnične nesreče odgovorne za reševanje. Reševalci so pokazali veliko strokovnega znanja, po prvih ocenah so pripravljeni tudi na posredovanje pri pravih jamskih nesrečah.

»Kar naenkrat mi je v roko priletel velik štuk, kri je fajn tekla, drugače pa sem dobro.« je v robati knapovščini razložil reševalec rudar **Tomo Mejač**, eden od treh ponesrečenec. Pravzaprav je imel srečo, ob zrušenju stropa blizu zračnega jaska sta jo precej bolj skupila njegova sodelavca. Prvemu je zrušek poškodoval hrbtnico, drugi je dobil hude poškodbe po glavi. »Čprav gre za vajo, jo jemljemo izredno resno tudi zdravniki. Izobraževanje reševalcev je zelo pomembno, saj v resničnih primerih traja vsaj dobro uro, preden ponesrečene prinesejo iz jame, da jih lahko oskrbi in prevzame zdravnik. Reševalci morajo zato znati takoj ponuditi ponesrečenim prvo pomoč.« je razložila še en namen vaje **Jelka Markovič Grahek**, ki kot zdravnica tudi sicer veliko sodeluje z jamskimi reševalci in jih izobražuje. Da jamski reševalci res nimajo lahkega dela, so potrdili tudi reševalci, zaposleni v Nafti Lendavi, ki so kot gostje so-

V primeru rudniške nesreče je pomembno, kako reševalci oskrbijo ponesrečenca že v jami. Preden ga prinesejo do zdravnika, lahko traja vsaj uro, običajno celo več. Zato morajo biti vsi dobro usposobljeni in pripravljeni takoj pomagati.

delovali pri reševanju, tokrat ponesrečenih rudarjev pod zemljo. Pravijo, da je jama nekaj povsem drugega kot reševanje na naftnih poljih, čeprav so tudi pri njih nesreče lahko zelo hude. Zasavski rudnik se počasi zapira, a nesreče so še vedno zelo mogoče, saj čisto vseh okoliščin rudarskega dela nihče ne more povsem predvideti. **Henrik Bajda**, tehnični direktor RTH,

pravi, da so v vsakem trenutku na vsakem delovišču vsaj trije odstotki od vseh navzočih usposobljeni reševalci, ki lahko takoj začnejo reševati: »Sistem obveščanja imamo zelo dober, v primeru nesreče tudi na površini takoj vse vemo. Prvi reševalci so v takih primerih lahko tu že v petnajstih minutah, v pol ure so pripravljeni na odhod v jamo, od kraja

nesreče pa je odvisno, koliko časa potrebujejo do njega.« S prikazanim znanjem in usposobljenostjo reševalcev je bil zelo zadovoljen tudi glavni rudarski inšpektor **Anton Planinc**. »Tudi vaje jemljejo reševalci zelo resno, kar je dobro. Važno je biti dobro pripravljen, ker se rudarskih nesreč kljub številnim varnostnim ukrepom nikoli ne da povsem preprečiti.«

Rudarske nesreče v zadnjih letih

Zaradi številnih varnostnih ukrepov je rudarskih nesreč vse manj. Prav vseh pa se ne da preprečiti. Tudi v zadnjih desetih letih jih je bilo kar nekaj.

24. aprila 2001 je v nesreči v hrastniški jami Ojstro zaradi udara gostega materiala izgubilo življenje pet rudarjev. To je bila najhujša rudarska nesreča v zadnjih desetih letih.

6. februarja 2003 sta v Rudniku Velenje zaradi zastrupitve s plinom umrli dva rudarja, osem pa jih je bilo poškodovanih.

28. novembra 2006 je v Rudniku Hrastnik umrl rudar zaradi večjega udara materiala s stropa. Pri tem je bil en rudar tudi poškodovan.

6. februarja 2007 se je v Rudniku Trbovlje-Hrastnik zgodila zadnja nesreča s smrtnim izidom. Umrli je rudar, prav tako zaradi zasutja.

Za največjo slovensko rudarsko nesrečo velja nesreča v Rudniku Zagorje, ki je **marca 1961** zaradi eksplozije metana terjala življenje trinajstih rudarjev.